

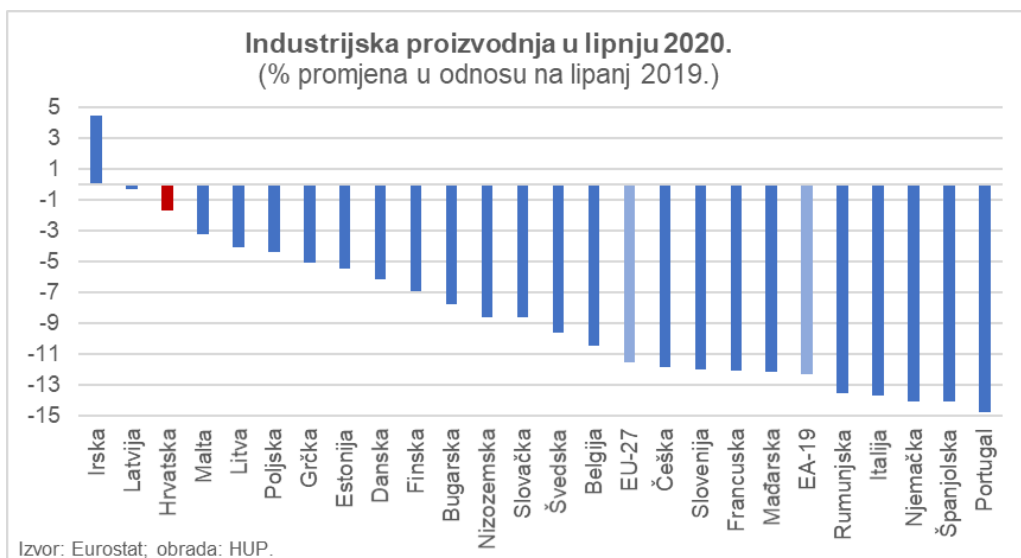

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

HUP: Pregled ekonomskih događanja u tjednu 10.-14.8.2020.

Nakon pozitivnih trendova u svibnju, prema podacima koje je ovaj tjedan objavio Eurostat, **na razini EU došlo je do rasta industrijske proizvodnje na mjesečnoj razini i u lipnju**. Tako je u lipnju 2020., mjesecu obilježenom popuštanjem mjera uvedenim u cilju suzbijanja pandemije COVID-19 u većini država članica, sezonski prilagođena **industrijska proizvodnja porasla za 9,1% i u eurozoni i EU u odnosu na svibanj 2020. U usporedbi s lipnjem 2019.**, industrijska proizvodnja **smanjena je za 12,3% u eurozoni i za 11,6% u EU**. Najveća povećanja u odnosu na svibanj zabilježena su u Slovačkoj (+21,7%), Mađarskoj (+17,1%) i Rumunjskoj (+16,3%), dok je smanjenje zabilježeno u Belgiji (-1,4%) i Finskoj (-0,8%). Najveći pad na godišnjoj razini zabilježen je u Portugalu (-14,8%), Njemačkoj i Španjolskoj (po -14,1%) i Italiji (-13,7%), dok je jedino povećanje zabilježeno u Irskoj (+4,5%). Sukladno ranijoj objavi DZS-a, **industrijska proizvodnja u lipnju u Hrvatskoj zabilježila je pad na godišnjoj razini u iznosu od 1,7%, dok je u odnosu na svibanj porasla 7,3%**. DZS je ovaj tjedan objavio i kako su u lipnju 2020. izdane 683 građevinske dozvole, što je manje za 6,6% u odnosu na lipanj 2019. **Ukupan broj izdanih građevinskih dozvola u razdoblju od siječnja do lipnja 2020. u usporedbi s istim razdobljem 2019. manji je za 13,2%**.

Sukladno ranijoj najavi, prema preliminarnim podacima Eurostata, sezonski prilagođeni BDP manji je **za 12,1% u eurozoni i za 11,7% u EU** u drugom tromjesečju 2020. **u usporedbi s prethodnim tromjesečjem**. Ovo je najoštiri pad zabilježen od početka praćenja vremenske serije 1995. godine. Podsjetimo, u prvom tromjesečju 2020. u usporedbi s posljednjim tromjesečjem 2019. BDP je bio manji za 3,6% u eurozoni i za 3,2% u EU. **U odnosu na isto tromjesečje prethodne godine**, sezonski prilagođeni BDP manji je **za 15,0% u eurozoni i za 14,1% u EU** (nakon -3,1% i -2,5% u prethodnom tromjesečju). Istovremeno je pad BDP-a u SAD na tromjesečnoj razini iznosio 9,5%, dok je na godišnjoj razini američko gospodarstvo zabilježilo pad od također 9,5%. **Broj zaposlenih smanjen je za 2,8% u eurozoni i 2,6% u EU** u drugom tromjesečju 2020. **u odnosu na prethodno tromjesečje**, dok je **u odnosu na isto razdoblje prethodne godine broj zaposlenih pao za 2,9%**

Središnji ured: Radnička cesta 52, 10000 Zagreb, tel: 01 48 97 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
žiro račun: 2340009-1100151718, IBAN: HR92 2340 0091 1001 5171 8, matični broj: 0410128, oib: 80978339255

Podružnica Osijek: Vukovarska ulica 31 (Eurodom, IV kat), 31000 Osijek, tel: 031 370 074, 031 370 076, e-mail: hup-osijek@hup.hr
Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494/495, fax: 051 321 499, e-mail: hup-rijeka@hup.hr
Podružnica Dalmacija: Bernardinova 1, 21000 Split, tel: 021 368 288/296, tel/fax: 021 368 212, e-mail: hup-split@hup.hr
Podružnica Varaždin: Zagrebačka 89, 42000 Varaždin, tel/fax: 042 352 034, e-mail: hup-varazdin@hup.hr

u eurozoni te 2,7% u EU. Preliminarna procjena rasta BDP-a i zaposlenosti u prvom tromjesečju 2020. godine temelji se na podacima država članica koji pokrivaju 96% BDP-a EA-19 i EU-27 te 93% ukupnog broja zaposlenih. Nažalost, procjene za Hrvatsku još uvijek nisu dostupne.

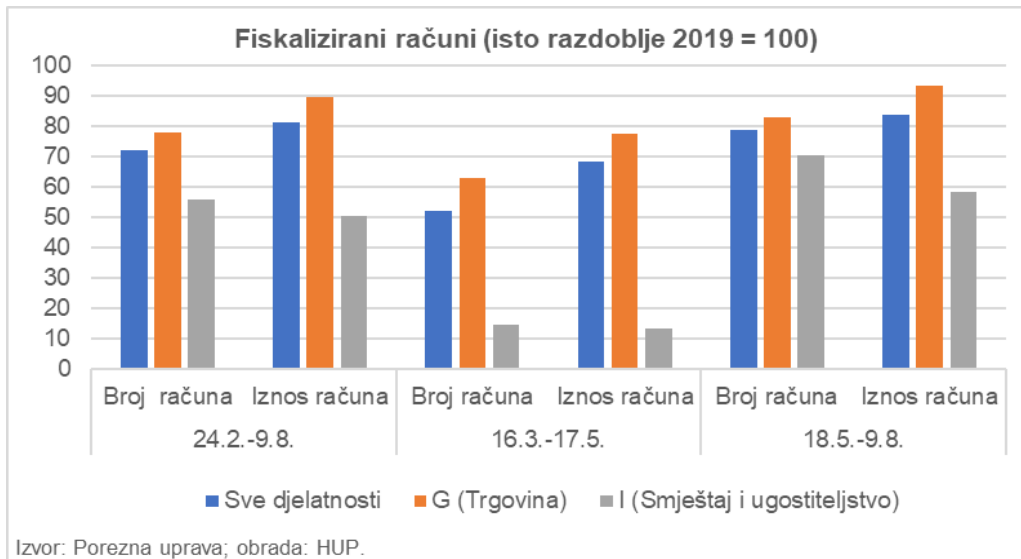
Prva procjena **izvoza roba** za EU u lipnju 2020. upućuje na **pad od 9,6%** u usporedbi s lipnjem 2019. Istovremeno je **uvoz roba** iz ostatka svijeta **pao za 12,6%** u usporedbi s lipnjem 2019. pa je kao rezultat toga, **EU u lipnju 2020. zabilježila suficit u iznosu od 20,7 milijarde eura s ostatkom svijeta** (u usporedbi s +17,5 milijardi eura u lipnju 2019.). Međunarodna razmjena roba unutar EU pala je za 6,4% u usporedbi s lipnjem 2019. godine, na 235,4 milijardi eura u lipnju 2020. U razdoblju između siječnja i lipnja 2020., izvoz roba izvan EU manji je za 12,4% u usporedbi s istim razdobljem 2019., dok je u usporedbi s prvih šest mjeseci 2019. uvoz manji za 12,6%. Kao rezultat toga, EU je u **prvih šest mjeseci 2020. zabilježila suficit u iznosu od 74,1 milijardi eura** (u usporedbi s +81,5 milijardi eura u istom razdoblju 2019.). Trgovina unutar EU pala za 12,7% u usporedbi prvih šest mjeseci 2019. godine, na 1.360,4 milijarde eura. **U Hrvatskoj je u istom razdoblju zabilježen deficit** u iznosu od **4,3 milijarde eura** (u usporedbi s -5,3 milijardi eura u prvih šest mjeseci 2019.) uz **pad izvoza za 7% i pad uvoza za 12%**. U OPEC-ovom mjesečnom izvješću o tržištu nafte za kolovoz, pak, navodi se kako su u srpnju cijene sirove nafte porasle treći mjesec zaredom. Za 2020. predviđa se pad potražnje za naftom na globalnoj razini od 9,1 milijuna barela dnevno, prvenstveno kao posljedica niže razine globalne gospodarske aktivnosti.

DZS je objavio kako su se posljedice pandemije COVID-19 odrazile na dolaske i noćenja turista u komercijalnim smještajnim objektima i u **lipnju 2020.** kada je zabilježen **pad dolazaka od 72,7% i pad noćenja turista od 72,4%** u odnosu na lipanj 2019. Gotovo 60% noćenja stranih turista ostvarili su turisti iz Njemačke i Slovenije. Podsjetimo, prema podacima HTZ-a iz sustava *eVisitor* u prvih sedam mjeseci 2020. zabilježen je pad turističkih dolazaka preko 64% i broja noćenja od 54%. Istovremeno je objavljeno i kako su u **lipnju 2020. hrvatske zračne luke** zabilježile 83.045 putnika ili **94,7% manje nego u istome mjesecu prošle godine**, kada je ostvaren promet od 1.556.373 putnika. Povrh toga, DZS je objavio i kako je u hrvatskim **morskim lukama u drugom tromjesečju 2020.** ukrcano je i iskrcano 2.988 tisuća putnika, što predstavlja **pad za 68,0% i najmanji broj putnika u posljednjih deset godina u promatranom tromjesečju.** Nadalje, u **drugom tromjesečju 2020.** ukupno su prevezena 6,2 milijuna putnika, što je u usporedbi s drugim tromjesečjem 2019. pad od 71,4%. Prema podacima DZS-a, **pad u prijevozu putnika ostvaren je u cestovnome linijskom prijevozu autobusima, za 74,8%,** kao i kod **hrvatskih brodara u pomorskome i obalnom prijevozu, za 63,8%.** **Željeznicom** se, prema privremenim podacima, prevezlo **66,6% manje putnika.** Najveći pad ostvarili su hrvatski **zračni prijevoznici, za 90,1%,** u odnosu na isto tromjesečje 2019. Od **siječnja do lipnja 2020.** ukupno je prevezeno 22,7 milijuna putnika, što je u usporedbi s istim razdobljem 2019. **pad za 44,4%.** Pad je ostvaren u željezničkom prijevozu, za 36,6%, cestovnome linijskom prijevozu, za 45,8%, pomorskome i obalnom prijevozu, za 49,4%, te u zračnom prijevozu, za 65,5%.

S druge strane, HTZ je objavio kako je u razdoblju **od 1. do 9. kolovoza** ostvareno više od 1 milijun dolazaka i 7.2 milijuna noćenja što je oko **70% lanjskog rezultata.** Prema ovoj objavi Hrvatske udruge turizma – HUT (*Croatia Tourism & Travel Weekly* 11/2020), u prvih 11 dana kolovoza u Hrvatskoj je ostvareno preko 1,2 milijuna turističkih dolazaka (63,1% u odnosu na isto razdoblje prošle godine), kao i gotovo 9 milijuna turističkih noćenja (70,1% u odnosu na isto razdoblje lani). Od toga su strani turisti ostvarili 82,5% dolazaka i 80,5% noćenja. S druge strane, prema Informacijama iz sustava fiskalizacije Porezne uprave, kumulativni **pad vrijednosti fiskaliziranih računa** u razdoblju između **24.2. i 9.8. u odnosu na isto razdoblje prošle godine iznosio je 19% ukupno, ali tek 10% u trgovini te čak 50% u ugostiteljstvu.** U razdoblju od popuštanja mjera ograničenja društvenih i gospodarskih djelatnosti do danas (18.5.-9.8.) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine vidljivo je smanjenje iznosa računa od 16% za sve djelatnosti te za 42% za djelatnosti

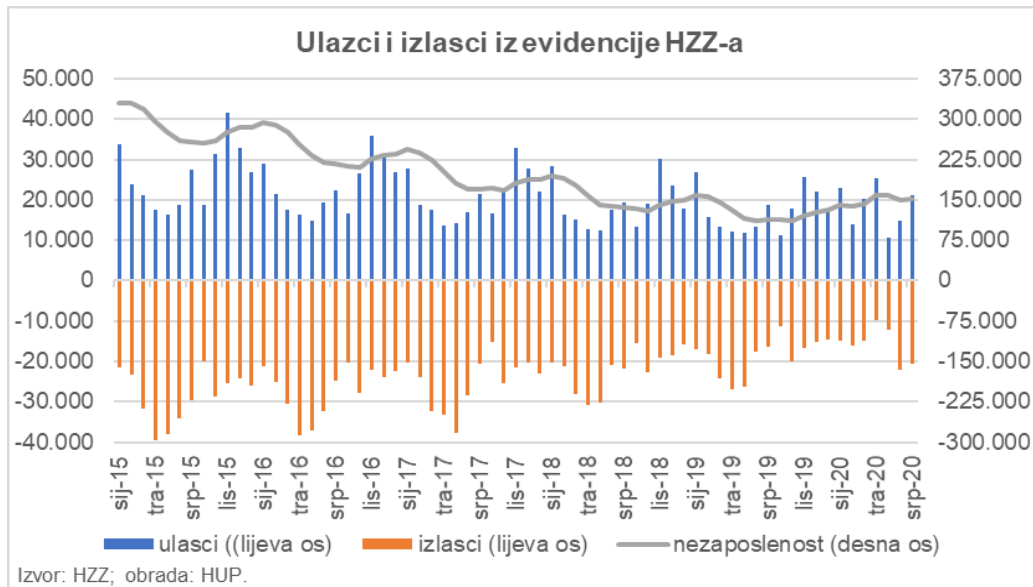
pružanje smještaja te pripreme i usluživanja hrane, dok je za djelatnosti trgovine iznos računa bio manji tek za 7% u odnosu na isto razdoblje 2019.

Krajem srpnja 2020. godine u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje (HZZ) registrirane su **151.433 nezaposlene osobe**. U odnosu na kraj lipnja 2020. broj nezaposlenih povećan je za 0,5% ili 782 osobe, a u usporedbi sa srpnjem 2019. godine broj nezaposlenih veći je za **32,4%** ili 37.044 osobe. Tijekom srpnja 2020. u evidenciju nezaposlenih novoprijavljene su ukupno 21.243 osobe (13,8% više nego u srpnju 2019. godine), i to: 14.199 osoba izravno iz radnoga odnosa (66,8%), 110 osoba iz drugih poslovnih aktivnosti (0,5%), 3.861 osoba iz redovitoga školovanja (18,2%) te 3.073 osobe iz neaktivnosti (14,5%). Izravno iz radnog odnosa najviše je osoba došlo iz obrazovanja (3.846 osoba ili 27,1%), prerađivačke industrije (2.051 osoba ili 14,4%), nakon čega slijedi trgovina na veliko i malo (1.501 osoba ili 10,6%), djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane (1.262 osobe ili 8,9%) te građevinarstvo (916 osoba ili 6,5%). Ukupno je tijekom srpnja 2020. **iz evidencije izašla 20.461 osoba, što je 24,4% više nego u srpnju 2019. godine.** Broj korisnika naknade za nezaposlene iznosio je 37.679 osoba ili 24,9% od ukupnoga broja nezaposlenih. Broj korisnika novčane naknade povećao se u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 58,9% (13.964 osobe). U programe aktivne politike zapošljavanja tijekom razdoblja siječanj-srpanj 2020. godine novouključeno je 8.689 osoba, a ukupan broj korisnika tijekom prvih sedam mjeseci 2020. iznosio je 35.367 osobe. Na dan **14. kolovoza 2020.**, pri HZZ-u je registrirano **150.857 nezaposlenih osoba** (smanjenje za 578 osoba ili 0,4% u odnosu na kraj srpnja) te je prijavljeno 9.429 slobodnih radnih mjesta. Podsjetimo, prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), ukupan broj osiguranika na kraju srpnja iznosio je 1.554.330 osoba, što je 2,9% (46.075 osoba) manje u odnosu na srpanj 2019., ali i 0,8% (12.717 osoba) više nego u lipnju ove godine. U objavi HZZ-a navodi se i kako je za **potpore za očuvanje radnih mjesta** do kraja srpnja isplaćeno:

- 1.641.472.966,24 kn za ukupno **525.129 radnika** kod 86.509 poslodavaca **za ožujak**,
- 2.292.993.607,83 kn za ukupno **586.526 radnika** kod 100.404 poslodavca **za travanj**,
- 1.925.152.361,33 kn za ukupno **494.378 radnika** kod 99.103 poslodavca **za svibanj**,
- 235.832.896,51 kn za ukupno **67.040 radnika** kod 16.199 poslodavaca **za lipanj** (prema izmijenjenim kriterijima).

Ovi podaci sugeriraju da bi **bez potpora HZZ-a, brojka nezaposlenih u proteklim mjesecima zasigurno bila i znatno viša.** Uspoređujući ove podatke sa službenim podacima o broju zaposlenih možemo vidjeti da je potpore primalo **35% svih zaposlenih u ožujku, 38% zaposlenih u travnju, 33% zaposlenih u svibnju** te **nešto iznad 4% svih zaposlenih u lipnju** (imajući u vidu da je jedan dio zaposlenih u lipnju primao i tzv. potporu za očuvanje radnih mjesta - skraćivanje radnog vremena, za što podaci još uvijek nisu dostupni).

Povodom Međunarodnog dana mladih, Eurostat je objavio podatke o udjelu mladih u dobi od 25 do 34 godine koji su živjeli s roditeljima te dob u kojoj mladi napuštaju roditeljski dom za EU u 2019. godini. Prema oba ova pokazatelja Hrvatska je bila na vrhu među EU zemljama članicama. **Udio mladih u dobi od 25 do 34 godine koji žive s roditeljima** u 2019. kretao se od manje od 10% u Danskoj (4,0%), Finskoj (4,8%) i Švedskoj (5,7%), do na više od polovice u Slovačkoj (56,4% u 2018.), Grčkoj (57,8%) i **Hrvatskoj (62,0%)**. **Prosjek EU** (u 2018.) iznosio je **30,5%**. S druge strane, u prosjeku su **mladi u EU napuštali roditeljski dom u dobi od 26,2 godine u 2019.** Međutim, ta se dob značajno razlikovala među državama članicama EU. Mladi su najranije napuštali roditeljski dom u tri sjeverne države članice - Švedskoj (17,8 godina), Danskoj (21,1 godina) i Finskoj (21,8 godina) te u Luksemburgu (20,1 godina), dok su mladi **u Hrvatskoj (31,8 godina)** i Slovačkoj (30,9 godina) najduže ostajali u roditeljskom domu. Nakon toga slijede Italija (30,1 godina), Bugarska (30,0 godina), Malta (29,9 godina), Španjolska (29,5 godina), Portugal (29,0 godina) i Grčka (28,9 godina).

Prema takozvanom **indeksu digitalne kvaliteta života DQL za 2020.** kojeg objavljuje međunarodna kompanija Surfshark **Hrvatska je zauzela 34. mjesto među 85 zemlja.** Prema ovom indeksu prva tri mjesta zauzele su Danska, Švedska i Kanada, a 7 od 10 zemalja s najvišim DQL-om nalazi se u Europi (uključujući Poljsku na 10. mjestu). Hrvatska se našla i među 13 zemalja koje su nadmašile očekivanu digitalnu kvalitetu života u odnosu na razinu BDP-a po stanovniku pružanjem više razine e-sigurnosti i pristupačnijoj internetskoj povezanosti. Indeks se temelji na globalnom istraživanju koje koristi informacije i podatke iz raznih međunarodnih organizacija (UN, Svjetska banka, ITU i dr.), a sastoji se od pet kategorija: (i) **dostupnost** (priuštvost) **interneta**, (ii) **kvaliteta interneta**, (iii) **e-infrastruktura**, (iv) **e-država** te (v) **e-sigurnost**. Prema dostupnosti/priuštvosti interneta na čelu je Izrael (Hrvatska 44.), prema kvaliteti interneta na vrhu se nalazi Singapur (Hrvatska 24.), prema e-infrastrukturi na čelu su Ujedinjeni Arapski Emirati (Hrvatska 52.), prema e-državi na vrhu je Singapur (Hrvatska 60.), dok je prema kategoriji e-sigurnosti na čelu Ujedinjeno Kraljevstvo (Hrvatska 11.).

DZS je objavio i kako su prosječne proizvođačke cijene poljoprivrednih proizvoda u drugom tromjesečju 2020. u usporedbi s 2015. porasle za 2,4%, a u usporedbi s istim tromjesečjem 2019. pale su za 3,1%, dok je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u petak na adrese poljoprivrednika diljem Hrvatske poslala nove ugovore za mjere iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020., njih 191 u vrijednosti potpore od gotovo 25 milijuna kuna. Europska komisija (EK) u utorak je najavila prvu isplatu financijske pomoći Hrvatskoj zbog potresa koji je pogodio Zagreb, u vrijednosti 88,9 milijuna eura iz Fonda solidarnosti EU-a (FSEU), dok je Ministarstvo financija objavilo novi poziv za sudjelovanje na aukciji trezorskih zapisa za 18. kolovoza 2020.